

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Bảy, ngày 10/05/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 69

NGƯỜI CÓ THỂ KHÔNG ĂN, KHÔNG THỂ KHÔNG HỌC

Khổng Lão Phu Tử từng nói: *“Ta một ngày có thể không ăn, một đêm có thể không ngủ nhưng không thể không học”*. Việc học tập là vô cùng quan trọng. Người xưa nói: *“Người không học thì không biết đạo lý”*. Trong nhà chúng ta có một kho sách, nhà chúng ta ở cạnh trường học nhưng chúng ta không học thì chúng ta không thể có thành tựu. Chúng ta học thì mới biết điều hay lẽ phải, việc tốt nên làm, việc xấu nên tránh. Chúng ta không học thì chúng ta dần trở nên mù mẫm, mơ hồ, chìm đắm trong vọng tưởng, suy nghĩ, việc làm trái với thiện pháp. Người xưa nói: *“Chúng ta càng học thì càng thấy mình ngu, người không học thì luôn thấy mình khôn”*. Chúng ta càng học thì càng thấy biển học mênh mông, rộng lớn, thấy sở học của mình nhỏ bé, thấp kém so với Tổ Sư Đại Đức.

Hòa Thượng từng nói: *“**Bạn nói bạn độ chúng sanh nhưng cơm bạn không biết nấu**”*. Năng lực thấp nhất là tự nấu cơm, tự nuôi sống mình mà chúng ta không biết vậy thì chúng ta độ ai? Chúng ta muốn độ sanh thì chúng ta phải có năng lực hơn người. Chúng ta chưa độ được mình thì chúng ta độ được ai? Chúng ta không học nên không có năng lực, nếu chúng ta chăm chỉ học thì năng lực trong tự tánh của chúng ta sẽ được khai mở. Tự tánh của chúng ta đầy đủ năng lực.

Hôm qua, tôi nói với các chú, nơi này đã có gần 20 năm, khi xây dựng, tôi đã mở sáu ô sáng, cửa trước làm bằng kính để trong nhà có nhiều ánh sáng; trên vách tường tôi thiết kế ô đặt tượng Tây Phương Tam Thánh để chúng ta đã cùng nhau học tập. Chúng ta phải tỉnh tường, mình mãi trong mọi sự, mọi việc. Hiện tại, mọi người làm việc như thế nào thì tôi chỉ cần nhìn qua Camera là sẽ biết. Chúng ta phải không ngừng học tập. Chúng ta tu hành mà chúng ta mơ hồ thì chúng ta nhất định về thế giới mơ mơ, hồ hồ. Chúng ta thường chìm đắm trong vọng tưởng. Người thế gian nói: *“Hồn bất phụ thể”*. Thân ở một nơi, tâm ở một nơi.

Hằng ngày, chúng ta phải cố gắng nghe pháp, niệm Phật lớn tiếng theo tiếng niệm Phật trong máy để đánh thức sự mơ hồ của mình. Ngày ngày, tôi cũng chìm đắm trong vọng tưởng, nếu được nghe tiếng của máy nghe pháp thì tôi chú tâm lắng nghe, nếu nghe được tiếng của máy niệm Phật thì tôi niệm Phật ra tiếng. Đây là chúng ta

đánh thức chính mình! Nếu chúng ta không đánh thức chính mình thì sẽ mơ hồ, như ngây, như dại, không biết về những việc đang diễn ra trước mắt.

Hòa Thượng nói: **“Trong Luận Ngữ có ghi chép, Khổng Lão Phu Tử nói: “Ta một ngày có thể không ăn, một đêm có thể không ngủ, nghĩ tới, nghĩ lui đều không có gì tốt, sau cùng kết luận, không bằng học vậy!”. Trong thế gian pháp và xuất thế gian, không có việc gì quan trọng hơn là giáo dục. Trong cuộc sống này chúng ta phải đem sự việc này làm trọng”**. Người xưa từng nói: “Sống đến già, học đến già, học không hết”. Hay người thế gian cũng nói: “Học, học nữa, học mãi”. Có một người học trò gửi thư cho tôi, ông nói: “Con năm nay sắp bước qua 80 tuổi, mỗi lần con mở bài của Thầy ra học, con cảm thấy mình khỏe hơn, đầu óc mình minh mẫn hơn!”. Ông đã 80 tuổi, nếu ông không học thì thân sẽ mệt mỏi, đầu óc mơ mơ hồ hồ, dễ hôn trầm. Chúng ta học lời giáo huấn của Phật Bồ Tát, của Thánh Hiền thì sẽ khiến não chúng ta hoạt động, trí tuệ khai mở. Nếu chúng ta không học tập thì não của chúng ta dần khô cứng, không linh hoạt.

Hòa Thượng nói: **“Đời người, đức lớn nhất là hiếu học. Người xưa nói: “Người ham học được cứu!”. Trước đây, tôi bôn ba đến rất nhiều nơi, sau đó, tôi nghĩ rằng, tôi phải quay trở về để làm mới mình. Tôi đã dịch đĩa của Hòa Thượng nhiều chục nghìn giờ nên tôi nhớ lại một số lời dạy của Hòa Thượng để chia sẻ với mọi người, nếu tôi không học thì tôi sẽ chỉ nói ra những lời vọng tưởng. Từ khi tôi quay về học tập, tôi đã ngồi học gần 2000 giờ, việc học tập rất có lợi ích đối với thân, tâm của tôi. Mọi người chắc chắn không thể nhận được nhiều lợi ích như tôi. Tôi đang đọc bản chữ Hán bài giảng của Hòa Thượng, những lời dạy này đã có trong những đĩa Hòa Thượng đã giảng, tôi được đọc lại những lời dạy của Hòa Thượng nên tôi sẽ nhớ sâu hơn, tôi sẽ kiểm điểm được xem mình đã làm được bao nhiêu phần trăm.**

Hòa Thượng nói: **“Người ham học có thể thành Thánh, có thể thành Hiền, có thể thành Bồ Tát, có thể thành Phật. Lợi ích của ham học nhiều đến như vậy!”**. Người thế gian học rất nhiều nhưng những điều này chỉ làm họ tăng thêm vọng tưởng, phiền não, chấp trước. Điều quan trọng nhất là chúng ta phải học để trở thành Thánh, thành Hiền.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta học để chuẩn bị đầy đủ hiếu, liêm, thành, kính”**. Chúng ta có đầy đủ hiếu, liêm, thành, kính và tinh thần hiếu học thì chúng ta nhất định trở thành Thánh, thành Hiền. Người ngày nay học nhiều nhưng không có hiếu, liêm, thành, kính nên họ trở thành “phá gia chi tử”. Hôm trước, có một người Thầy thuốc lên thăm tôi, tôi nhìn thấy trán ông có một vết thương, ông nói, ông bị con trai đánh, con trai ông là Thầy giáo. Một lần, tôi xuống Sóc Trăng, có một cô Phật tử khóc và nói với tôi, con trai cô bắt hiếu, ngày Tết con trai cô không về thăm cô dù nhà ở gần, con trai cô là Bác sĩ nổi tiếng. Chúng ta có hiếu, liêm, thành, kính và tinh thần hiếu

học thì chúng ta mới có thể thành Thánh Hiền, thành người con hiếu thảo, mang lại lợi ích cho cộng đồng.

Hòa Thượng nói: **“Lão sư muốn dạy chúng ta nhưng chúng ta không hiểu học, không ham học vậy thì chúng ta không thể thành công. Chúng ta ham học thì Lão sư sẽ mang phương pháp truyền dạy cho chúng ta, phương pháp này là phương pháp mà Cổ Thánh Tiên Hiền đã truyền dạy lại. Trong “Tam Tự Kinh” có hai câu: “Giáo chi đạo, quý dĩ chuyên”.** Chúng ta phải *“chuyên”*, nếu chúng ta *“tạp”* thì chúng ta không thể thành công. Mấy chục năm qua, tôi chỉ học chuyên nhất với Hòa Thượng Tịnh Không, tâm tôi rất an đối với pháp tu, đối với cách học.

Trước đây, có người hỏi tôi, chánh tu là niệm câu **“A Di Đà Phật”**, vậy trợ tu là pháp gì? Tôi nói chánh tu là câu **“A Di Đà Phật”**, trợ tu cũng là câu **“A Di Đà Phật”**. Hòa Thượng Tịnh Không cả đời cũng như vậy, chúng ta phải học theo Ngài. Chúng ta học hai phương pháp, hai đạo lý thì tâm chúng ta đã bất an. Điều này giống như khi chúng ta đứng ở ngã ba đường thì chúng ta sẽ không biết đi đường nào, nếu chúng ta đứng ở ngã tư, ngã năm thì chúng ta càng không biết đi đường nào.

Người xưa nói, trong học tập và trong tu hành chúng ta đều phải *“chuyên”*. Người thế gian nói: **“Nhất nghệ tinh, nhất thân vinh”**. Chúng ta biết nhiều nghề nhưng không có nghề nào đạt đến đỉnh cao thì chúng ta không thể có thành tựu. Chúng ta biết một nghề nhưng chúng ta đạt đến đỉnh cao trong nghề đó thì chúng ta nhất định có tầm ảnh hưởng. Tôi chỉ dịch đĩa của Hòa Thượng, chỉ niệm một câu **“A Di Đà Phật”**, không xen tạp một chút nào.

Có người thắc mắc, tôi chuyên dịch đĩa Hòa Thượng, chuyên tu pháp môn Tịnh Độ nhưng tại sao tôi lại đi làm giáo dục. Tôi làm giáo dục là vì xã hội cần, tôi làm để giúp mọi người, sau khi tôi làm giáo dục thì tôi trồng rau, làm đậu để tặng mọi người. Người bất tài, vô dụng thì mới cho rằng những việc này là việc xen tạp. Hôm qua, có một chị từ Hà Nội vào thăm tôi, khi được tôi tặng rau chị vô cùng vui mừng. Ngày nay, vấn đề rau sạch ngày càng trở nên cần thiết. Gần đây, Nhà nước đã phát hiện ra nhiều vụ việc về sữa giả, thuốc giả, lòng giả. Loại lòng giả đó rất đắt, giá hàng triệu đồng một kilogram. Khi chúng ta trồng rau chúng ta vẫn niệm **“A Di Đà Phật”**, chúng ta vẫn điều chỉnh tâm hạnh xấu ác của chính mình. Người biết hy sinh phụng hiến, vì người lo nghĩ thì mới có thể thay đổi tập khí xấu ác của chính mình. Nếu chúng ta ngồi một chỗ để đối trị tập khí xấu ác thì chúng ta khó có thể thay đổi được tập khí.

Hòa Thượng từng nói: **“Bạn nói bạn độ chúng sanh mà cơm bạn không biết nấu vậy thì bạn độ ai!”**. Chúng ta làm giáo dục Phật đà, giáo dục chuẩn mực Thánh Hiền và mọi việc để giúp mọi người có lợi ích thiết thực. Người khác không biết bố thí thì chúng ta cho đi để dạy người khác bố thí. Chúng ta tặng cho mọi người những thứ rất thiết thực. Hôm trước, tôi đến thăm hội người mù, mọi người ở đó nói rau của chúng ta trồng rất ngon, họ rất thích ăn lá bồ công anh. Ngày trước, có một nhà ở cạnh

nhà tôi trồng cây bồ công anh, sau đó họ chuyển đi nơi khác, tôi mang cây về trồng và mang hạt giống đi trồng ở nhiều nơi. Hiện tại, chúng ta đã trồng cây bồ công anh ở khắp các vườn rau nhưng nhiều người không biết đến công dụng của nó.

Trong tu học, chúng ta phải chuyên, chúng ta học một pháp môn với một vị Thầy thì chắc chắn chúng ta sẽ có thành tựu. Chúng ta phải học với thái độ hiếu học, ham học. Tôi chưa từng vào học trễ một phút nào, đây gọi là ham học. Chúng ta học ba bữa mà chúng ta nghỉ mười bữa thì đó không phải là ham học. Tôi rất trân trọng giờ học vào buổi sáng, sáng nay 3 giờ tôi đã dậy. Tôi đã thỏa thuận với mình, nếu tôi thức sau 3 giờ thì tôi sẽ ngồi dậy, nếu tôi thức trước 3 giờ thì tôi có thể nằm tiếp. Thời tiết ở đây rất lạnh, nếu nằm trong chăn ấm thì nhiều người sẽ cảm thấy khó dậy nhưng với tôi, việc học là quan trọng nhất. Nếu chúng ta để *“tài, sắc, danh, thực, thụ”* chiếm ưu thế thì chúng ta không thể ham học.

Hòa Thượng nói: ***“Người ngày nay phạm phải một việc rất nghiêm trọng đó là quá tạp, quá nhiều, không chuyên”***. Chúng ta đã quá tạp, không chuyên. Đây là bệnh của mỗi chúng ta. Bệnh lớn nhất của con người là luôn nghĩ đó là bệnh của người khác, không phải là bệnh của chính mình.

Hòa Thượng nói: ***“Quan niệm của phương Tây là học rộng, nghe nhiều. Quan niệm của phương Đông là chuyên tinh, không phải học rộng. Trong Phật pháp có học rộng, nghe nhiều, thế nhưng chúng ta phải nên biết, lúc nào nên học rộng nghe nhiều? Sau khi chuyên tinh xong rồi thì mới học rộng nghe nhiều”***.

Trong giới Kinh của nhà Phật dạy: ***“Năm năm đầu phải chuyên tinh giới luật, theo Thầy, hầu hạ Thầy và chỉ làm theo những lời Thầy dạy bảo. Sau năm năm thì mới được tham học, nghe pháp”***. Nếu chúng ta đã có nhiều năm tinh chuyên thì chúng ta sẽ không thích học rộng nghe nhiều vì chúng ta càng chuyên thì sẽ càng tinh. Trên ***“Kinh Hoa Nghiêm”*** nói: ***“Nhất thông, nhất thiết thông”***. Một thông thì tất cả thông. Khi tâm chúng ta được định thì chúng ta thông tất cả mọi pháp. Chúng ta không cần học nhiều nhưng chúng ta vẫn thông. Chúng ta chưa đạt đến chuyên tinh thì chúng ta sẽ chưa thể hiểu điều này.

Hòa Thượng nói: ***“Người phương Tây dạy học vẫn giống như một kim tự tháp, vừa mở đầu thì học rộng, thứ gì cũng học, học đến sau cùng thì chuyên. Cách học của phương Đông thì giống như một cây to, gốc rễ chỉ có một. Cho nên phương pháp của phương Đông và phương Tây hoàn toàn khác nhau”***. Trước tiên chúng ta phải xây dựng nền tảng, chúng ta cắm gốc nền tảng vững chắc khi cây phát triển cành lá sum xuê thì cây vẫn đứng vững. Người ngày nay thường học quá nhiều kiến thức nhưng không có kiến thức căn bản, không có hiếu, liêm, thành, kính. Chúng ta học quá nhiều kiến thức thế gian mà không có hiếu, liêm, thành, kính thì chúng ta bất hiếu Cha Mẹ, phản Thầy.

Người được giáo dục trên nền tảng hiếu, liêm, thành, kính thì người đó mới chân thật làm lợi ích cho xã hội. Những ngày gần đây, báo chí nói nhiều về việc giới trẻ không biết tri ân, “*uống nước nhớ nguồn*”, nhiều người cho rằng, xã hội phải giáo dục nền tảng đạo đức hay chính là giáo dục lòng biết ơn cho thế hệ trẻ. Người có tâm hiếu thì sẽ luôn biết tri ân, “*uống nước nhớ nguồn*”, “*ăn quả nhớ kẻ trồng cây*”. Những đứa trẻ được sinh ra trong gia đình giàu sang, có địa vị, nếu không được giáo dục cẩn thận thì thường không biết tôn trọng, biết ơn người khác. Những người không có tâm biết ơn thì chúng sẽ không thể hy sinh phụng hiến, làm việc lợi ích xã hội, quốc gia. Con người cần phải được học nền tảng chuẩn mực làm người. Khổng Lão Phu Tử nói: “*Con người không thể không học*”. Nếu chúng ta không học chuẩn mực làm người mà chỉ học kiến thức thì chúng ta sẽ ngày càng tăng thêm “*danh vọng lợi dưỡng*”.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!